

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Éves: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Féléves: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A helyzet változatlan.

A vezérek itthon.

Cziráky tanácstalan.

— szeptember 24.

(Saját tudósítónktól.) Cziráky Béla gróf, mint a király újabb megbízottja, vasárnap d. e. 10 órakor a bécsi magyar minisztérium helyiségeiben vette át a vezérek válaszát.

Ez mindenben elutasító. Kormányalakításra a király feltételei alapján nem vállalkoznak. Ez ellenkezik meggyőződésükkel, a többség feliratával és az ország akaratával.

Czirákyval a hivatalos nyilatkozat írásbeli átnyújtása után a parlament vezérei hosszabb eszmecsere folytattak. Az összes tényezők egyhangzó véleménye az, hogy a politikai helyzetben nincs semmi változás.

Tegnap a helyzet lényegesen rosszabbra fordult, ma pedig nem változott.

Kossuth Ferenc és a többi pártvezérek d. u. fél 3 órakor a vonathoz hajtottak és Budapestre utaztak. Egyedül Apponyi Albert gróf ment ki családijához Weidlingauba, de éjjel ő is Budapestre utazik.

Cziráky d. u. fél 4 órakor újra megjelent a Bristol-szállodában, de ott tudtára adták, hogy a pártvezérek már Budapestre utaztak és ha Bécsben közleni valója lenne Czirákyknak, azt Apponyival közölje, kinek címét hátrahagyták.

Politikai körökben helyesléssel fogadták azt a hírt, hogy a pártvezérek nem maradtak tovább Bécsben. Végre is a király meghívására — bármily fájdalmasan is essék — elmehetnek vezéreink Bécsbe, de a királyi üzenet átadója a magyar parlamenti többség vezéreivel csak az ország fővárosában értekezhet, ezt felesleges is bővebben megindokolni.

Az egész magyar közvélemény mind megdöbbenéssel fogadta a nemzet jogai ellen intézett súlyos támadásokat. Az a diktatori önkény, ami az osztrák császár beszédében megnyilatkozott, sok hazug leplet rántott le közéletünk-ről. Látjuk, hogy az egész alkotmányosság milyen kijátszás és tres formalizmus volt eddig. Minden csak arra

volt berendezve, hogy Bécs érdekeit szolgálja és az ide kirendelt embereknek hasznára váljon.

A politikai eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

(Cziráky tárgyal.)

A király embere, gróf Cziráky Béla vasárnap reggel 8 órakor kihallgatáson jelent meg ő felségénél. A Burgból Cziráky a Bristol szállóba sietett a pártvezérekhez, hogy tanácskozzék velük. Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf Bánffy Dezső báró és Zichy Aladár gróf délelőtt 9 órakor Kossuth Ferenc Bristol-szállodabeli lakásán gyültek össze és ott háromnegyed 10-ig konferenciát tartottak. A konferencia után kocsira ültek és a magyar házhoz, a király személye körüli minisztériumba hajtottak. Előli Kossuth ment Bánffyval, utána Zichy Aladár és Apponyi Albert grófok, végre Andrássy Gyula gróf egyedül.

(A vezérek válasza.)

Kossuth Ferenc és a többi vezérek válasza a következő volt:

„A szövetséges többségi pártok képviselői legmélyebb sajnálatukra nincsenek abban a helyzetben, hogy ő felsége legkegyelmesebb felhívása szerint a tegnapi kihallgatáson velük közölt feltételek alapján a kormányt elvállalhassák. Mert ezeknek a feltételeknek elfogadása ellenkeznék nem csupán a meghívottak egyéni meggyőződésével, hanem a parlamenti többségnek a feliratban kifejezett álláspontjával és a nemzetől a választásoknál nyert mandátumával is. Még a fentebbiek szerint a kizárt esetben is, ha a meghívott képviselők az ő felsége által kijelölt alapon kormányt vállalnának is, ebből semmi politikai eredmény nem volna várható, mert sem a mai képviselőházban, sem az országban ezen az alapon többséget nem nyerhetnének.“

(Ismét a királynál.)

Cziráky a kudarc után újra megjelent a király előtt és jelentést tett tárgyalásai eredménytelenségéről. Majd utasítást kért a felségtől a továbbiakra nézve.

A király tudomásul vette Cziráky válaszát, azonban a döntést későbbre tartotta fenn.

(A vezérek elutaznak.)

Délután három órakor utaztak el Bécsből a koalíció vezérfiai. A pályaudvaron a császár város magyar lakossága tömegesen jelent meg és percekig tartó éljenzéssel bucsuzott el a politikusoktól.

(A vezérek Budapestén.)

A koalíció vezérei este 7 órakor érkez-

tek Budapestre, ahol a Nyugati pályaudvar környékén több ezernyi tömeg várta az érkezőket. Midőn Kossuth, Andrássy, Bánffy és Zichy Aladár a vasúti kocsikból kiléptek, percekig tartó éljenzés hangzott föl. Ekkor előlépett dr. Kacziány Géza fővárosi tanár, aki a fővárosi polgárság nevében, Viola Kornél műegyetemi hallgató pedig az ifjuság nevében üdvözölte a vezéreket. Kossuth Ferenc köszönte meg a vezérek nevében az ovációt, kijelentve, hogy miként eddig, ezután is tudni fogják kötelességüket. Az igazság és jog útjáról le nem térnek. Erre a tömeg hazafias dalokat énekelt, kalapot és kendőt lobogtatva ünnepelte a kocsiba szálló vezéreket, akik alig tudták megakadályozni a tömeget, hogy kocsijukból a lovakat ki ne fogják. A tömegben jelen volt több száz novenalista is, akik ellentüntetést akartak rendezni, de a többség elhallgattatta őket.

A tömeg nagy része ezután a függetlenségi pártkör elé vonult, ahol folytatta az ellenzéki vezérek ünneplését.

Hír szerint midőn Kossuth lakására tért, már várta ott egy bécsi távirat, melyben Cziráky gróf sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy elutazása folytán vele már nem találkozhatott.

(Cziráki Apponyinál.)

Apponyi Albert gróf nem utazott el a pártvezérekkel, hanem Weidlingauba kocsizott. Cziráky gróf felkereste őt ott s mintegy óra hosszat konferált vele. Cziráky elmondta Apponyinak, hogy bejelentette a királynak a koalíció válaszát. Erre Apponyi táviratilag értesítette Kossuthot Cziráky — mint egy újabb jelentés tudatja — a király utasításaival Budapestre érkezik és érintkezésbe fog lépni ismét a koalíció vezéreivel.

(Nagy tüntetés a függetlenségi párt mellett.)

Budapesti tudósítónk táviratozza még nekünk, hogy vasárnap este a székes főváros független érzelmi lakossága körében nagyarányú mozgalom indult meg arra nézve, hogy ma hétfőn este szervezett tüntetést rendeznek a függetlenségi párt mellett. A tüntetők a pártkör elé vonulva arra kérik Kossuth Ferencet, hogy a vezérlő bizottság határozatát, melyet mai ülésükön hoznak, közölje. A tüntetés igen nagyarányúnak ígérkezik.

(A szabadelvűpárt értekezlete.)

A szabadelvűpárti képviselők, — mint nekünk jelentik — felszólították Tisza István grófot, hogy a legrövidebb idő alatt értekezletre hívja össze a pártot.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Viharos presbiteri közgyűlés.

Magánügyek a presbiteriumban

— szept. 24

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül viharos közgyűlése volt tegnap a református egyháztanácsnak. A tárgysorozatában szerepelt több presbiternek azon kérvénye, hogy a presbiterium intézkedjék a „Debreceni Reggeli Ujság”-ban szeptember 8. és 13. napján megjelent és a presbiteriumra többek által sértőnek talált cikkek miatt. Hosszu és szenvedélyes vitát eredményezett ez a kérvény, mely teljesen magánosokra és nem a presbiteriumra vonatkozó cikkeket úgy magyarázza, hogy az a presbiteriek összességét sértené.

Az izgalmas közgyűlésről tudósításunk a következő:

A debreceni református egyház presbiteriuma tegnap délelőtt 10 órakor népes közgyűlést tartott, melyen egyházi részről Kiss Albert lelkész, világi részről pedig Simonffy Imre főgondnok elnökölt.

Az közgyűlés megnyitása után köszönetet szavaztak Molnár Albertnek és nejének az urvacsora osztáshoz adományozott borért. Majd tudomásul vették, hogy az egyházkerület őszi közgyűlése október 25-én kezdődik.

Ezután a „Debreceni Reggeli Ujság”-ban e hó 8-án „Szabad a vásár!” címmel és e hó 13-án „Izgatás!” címmel megjelent cikkekre vonatkozó kérvényre került a sor. A fenti két cikkben a magát „Függetlenségi”-nek nevező szerző bírálat tárgyává teszi, hogy az egyház ügyésze, Márton Imre függetlenségi pártelők beviszi, a politikát az egyházi tanácssterembe, hivatalos hatalmát arra használja fel, hogy az egyházi hivatalokat atyafiságosan tölti be és magának őt meg nem illető tisztelet díjat szavaztat meg. S mivel ehhez társai is vannak, a cikkíró korumpálnak mondja az egyház vezetőjének eme dolgait.

A csak egy esetre vonatkozó cikkeket több presbiter az egész presbiteriumra nézve sértőnek találta és kérvényt intézett az egyház tanácsához, hogy törvényes uton derítse ki a szerzőt.

A terjedelmes kérvényhez elsőnek Jámosi Zoltán szólalt fel és azt bizonyította, hogy a cikkek nem a presbiterium egészére vonatkoznak. Csurka István tanítónak az a véleménye, hogy ez az ügy nem tartozik a presbiteriumra s indítványozza, hogy vegyék le a napirendről. Ezt indítványozza Márk Endre is.

Kovács József polgármester a kérvényezők mellett szól, majd Ferenci Gyula dr. kijelenti, hogy az indítványt nagyon szokatlanul találja és elítéli, hogy egyes emberek dolgát a presbiterium elé vigyék. Dr. Varga Lajos megtámadja a cikkírót amiért a nevet használ és a sajtóper indításához hozzájárul. Harsányi Gusztáv, Márton Imre és Márton Kálmán szintén a sajtóper mellett vannak míg Márk Endre ismételt felszólalásában azt tartaná helyesnek, ha azok kik a cikkek miatt sértve érzik magukat hirtelbőn válaszolnának. Ferenci Gyula a tiszta lelkiismeretre apellál és a sajtóper ellen beszél.

Hámosi Zoltán ismételt felszólalása után, Kiss Albert elnök előbb a Csurka indítványát teszi fel a szavazásra, melyet elvetettek.

Azután nagy többséggel elfogadták a megtorló kérvényt és így a presbiterium sajtóper indít a „Debreceni Reggeli Ujság” ellen.

A tanító változásokról szóló jelentéseket intézték el azután. Majd a jegyző jelenti, hogy Márton Imre ügyvéd jótékony célra adományozta azt az ezer koronát, melyet a legutóbbi presbiteri közgyűlés Medve Gyuláné hagyatékának rendezéséért két szótöbbséggel megszavazott részére.

A presbiterium köszönetet szavazott a fellebezés alatt levő ezer koronáért.

Több alapítvány végleges rendezéséről tett jelentés elfogadása után felfüggesztettek a közgyűlést melyet holnap délután 4 órakor folytatnak.

Magyarország szociális tükre.

A statisztikai hivatal műve.

— szeptember 24.

A lemondott kormány szociális és gazdasági programja, amely tőle csak csalogató volt, de amely kérdések megoldása el nem maradhat, óriási munkát adott a minisztérium hivatalainak, különösen a középponti statisztikai hivatal dolgozott kettőzött erővel, mert hogy elkészítsék az általános választó jognak törvényjavaslatát, a statisztikai adatok óriási tömegét kellett összegyűjteni.

Most, hogy a kormány lemondott és az általános és titkos választói jog törvényjavaslatának benyújtása elmarad egyidőre, vétek volna, ha e páratlan szorgalommal összegyűjtött statisztikai adatokat nem értékesítenék. Magyarország szociális helyzetéről összefoglaló nagy könyvet még ugye irtak.

Különösen a magyar történeti írás szenved rikkó egyoldalúságban s a történelmi fölfogás teljesen a külső események, a középkori és ujkori események szerint igazodik. A bonyolult, zavaros történelmi események, között a gazdasági okokat és szociális átalakulásokat alig keresse a historikus.

Mandelló Gyula megpróbálkozott azzal, hogy Magyarország történetének egy részét — a Habsburgok korát, a munkabőr fejlődése szempontjából megírja, de e munka még hiányos.

A középponti statisztikai hivatal most már elhatározta, hogy az összegyűjtendő statisztikai adatokat tudósokkal földolgoztatja és így összeállítja a múlt és jelen Magyarország szociális gazdasági képét. A statisztikai hivatal munkájában számos kiváló tudós is támogatja, akiknek törekvése, hogy a választói jogért megindult küzdelemben a lehető legnagyobb eredményeket és nemcsak agitációs, hanem tudományos eredményeket is érjenek el. E könyv megjelenése e törekvés legszebb megkoronázója volna.

A központi statisztikai hivatal most tárogatásért Magyarország valamennyi levéltárához, törvényhatóságához fordul. Átirata megérkezett Debrecen város polgármesteri hivatalához is. Elmondja az átirat, hogy mily hatalmas és a magyar kultúra szempontjából mily fontos cél vezérli a statisztikai hivalt; az, hogy a magyar történetíróknak, szociológusoknak, törvényhozóknak teljesen igaz és hű adatokat bocsásson rendelkezésükre; kéri ennél fogva a polgármestert, hogy a város levéltárából mindazon adatokat, okmányokat, a melyek a város munkás és birtokviszonyaira vonatkoznak, továbbá a városi virilisek névjegyzékét és telekkönyvi adatait szolgáltatassa be a központi statisztikai hivatalnak.

NAPI HIREK.

— **Vármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 29-én pénteken tartja őszi rendes közgyűlését. A közgyűlés több oldalra terjedő tárgysorozata 161 ügydarabot tartalmaz. A fontosabb tárgyak között ott szerepel egész sereg miniszteri leirat. Elintézés alá kerülnek: Fejérvári miniszterelnök és Kristóffy belügyminiszternek a katonai és adómegtagadásra vonatkozó megsemmisítő határozatai. Továbbá a vármegye jövő évi költségvetésének előirányzata. Vámszedési ügyek, Tiszacsépe kölesönfolyamodványa, a jegyzők nyugdíjszabályzata stb. még igen nagyfontosságú ügydarab.

— **A magán tisztviselők országos szövetségének helyi bizottsága** tegnap délelőtt tartotta a Kereskedő Társulat dísztermében alakuló gyűlését, melyen dr. Szántó S. elnökölt. 11 órakor nyitotta meg az elnök a gyűlést. A tárgysorozat első pontja az előkészítő bizottság beszámolója volt, Gassner Géza magvas, tartalmas beszédben fejtegette a szövetség megalakulásának történe-

tét. Beszédje végén sajnálatát fejezte ki, hogy Szabó Kálmán országos képviselő nem volt jelen a megalakulásnál. Ezután Szántó dr. bemutatta a gyűlésen jelenvoltaknak dr. Kreutzer Lipót az Országos Szövetség főtitkárát, mint a szövetség kiküldöttjét és felkérte őt, hogy ismertesse az egylet célját és hivatását. Dr. Kreutzer magas színvonalon álló beszédében rámutatott a munkarendezés szükségességére. Majd foglalkozott a magántisztviselők nyugdíjügyeivel, a teljes vasárnapi munkaszünet kiküzdésével. Célul tűzte ki a családi házak építését és az állásközvetítést. Beszédje végeztével dr. Szántó kimondta az egylet megalakulását. Ezek után megválasztották a tisztkart. Egyhangulag elnök lett: dr. Szántó Sámuel. Alelnök: Gassner Géza és Horváth Jenő Titkár: Hajdu Andor. Jegyző: Celeszky Kálmán és Gál Jenő. Pénztárnok: Papler Pál. Megválasztottak továbbá még 20 választmányi tagot. A tisztkar megalakulása után a gyűlés véget ért.

— **A debreceni ker. tanári kör szombat** d. u. 4 órakor tartotta meg alakuló gyűlését melyen Dóczy Imre elnökölt. A jegyzőkönyv felolvasása után a tisztújításra került a sor. Dr. Nagy Zsigmond felszólalására a jelenvoltak egyértelmű helyeslése mellett az eddigi tisztkar változatlanul megmaradt. Elnök: Dóczy Imre, alelnökök: Sinka Sándor és dr. Jászai Rózsa, titkár: Eberhardt Béla, jegyző: dr. Barcsa János, pénztárnok: Nádasdi Alajos, az Orsz. Tanár Egy. választmányi tagok: Leffer Sámuel, Sinka Sándor. — A titkár indítványára Harmath Gergely elhunyt felett érzett részvétet a kör jegyzőkönyvileg is kifejezi. Az elhunyt a körnek buzgó tagja és sok éven keresztül pénztárnoka volt. Jelenti tovább a titkár, hogy új tagokul be léptek dr. Molnár István Hajduböszörményi főgimn. és Ignácz Ernő főreálisk. tanár, kilépett Nagy Vilmos. — Következett dr. Molnár István felolvasása: „A köpzelet nevelése a középiskolában”. Nagy tudással, hosszú és alapos tanulmányra valló értekezésben fejtegette a középiskolákban előforduló eszmék és fogalmak tisztázását a képzelő erő folytonos ébrentartása és művelése által. Érdekes eszközöket és módszereket jelölt meg e célra. Ő maga tervez egy a természet tudományok köréből vett Antológiát az ifjúság számára. A felolvasást élénk eszmecsere követte, melyben dr. Barcsa J. dr. Kardos Alberti Dóczy Imre és többen vettek részt. Az igazán érdekes eszméket nyújtó előadásért az elnök elismerést és köszönetet szavazott dr. Molnárnak a kör nevében.

— **Betegség elől a halálba.** Budapestről írják, hogy vasárnap délben öngyilkosságot követett el egy öreg ur, akit esszendőök óta súlyos, kínzó betegség gyötört. Az öngyilkos öreg ur Morelli Ferenc, a Mintapince igazgatója. Hatvanöt éves nőtlen ember volt, aki öcsésével Morelli Gusztáv iparművészeti iskolai tanárral lakott egy házban a József körút 77-79 száma alatt. Bátyja volt Morelli Károly dr. egyetemi magántanárnak a jeles gégeorvosnak.

— **Verekedés.** Mező Imre, Tóth János, Kocsis Lajos, Szalay Imre és Bőte Zsigmond foglalkozás nélküli napszámások tegnap délután erősen felöntöttek a garatra és becsipett állapotban a Miklós utcán mentükben összeveszttek. A szóvita hevében nekiestek egymásnak és hatalmas verekedést rögtönöztek botokkal. A csatának sok szemlélője akadt az utcán járó-kezők közül, a kiknek utóbb szintén kijutott ugyanis bosszantott, hogy megbámulják őket és közibük suhintottak. Néhány rendőrnek végre nagy nehezen sikerült a négy dühöngő embert megfékezni, aztán bekísérték őket a központra.

— **Nemzetközi művészeti kongresszus.** Ma nyitották meg Velencében az első nemzetközi művészeti kongresszust az orosz királyi pár jelenlétében, a kiket Bianchimá-

közoktatásügyi miniszter üdvözölt. Az idegen nemzetek képviselői közül elsőnek Radisich Jenő szólalt fel, a ki francia nyelven fejezte ki a magyar állam és művészet nevében üdvözlését, utána az angol és német képviselők szólalnak fel, Délután de la Sigeranne, a francia képviselő tartott nagyszabású emlékbeszédet Ruskinról. Este a kongresszusi tagok tiszteletére banket volt a Lidón.

— **Rossz tréfa.** Az elmúlt éjjel a 34 es számú rendőr egy hosszú deszkára szögezve mintegy 8—10 tányért talált. A lelet, mely alkalmasint valami mulató kompánia tréfájából került az utca közepére valamelyik percellán üzlet tulajdona lesz. A rendőrségi központon átveheti igazolt tulajdonosa.

— **Vasuti munkások gyűlése.** A vasuti munkások tegnap délelőtt az „Othon” kávéház udvarhelyiségében gyűlést tartottak. A gyűlés tárgya a helyzetük javítása céljából szociális alapon való szervezkedés volt. Kiss Miklós és Kálmán István budapesti szónokok előterjesztései szerint a tervezett szervezet megalakult.

— **Szocialista gyűlés.** A nemzetközi szocialistapárt debreceni csoportja tegnap délután a Széchényi téren népes gyűlést tartott, melyen Bence István elnökölt. — A gyűlésen Egri András, Angyal Károly és Török Gábor szónokok az általános titkos választói jog szükségességét hangoztatták és egyszerűen, kitarásra buzdították a jelenlévőket. — Felidőzték a képviselőház előtt szeptember 15-én lefolyt eseményeket. Felhívták továbbá elvtársaikat, hogy legyenek elkészülve a küszöbön levő általános sztrájkra és az általános titkos választói jog kivívására megindítandó nagyarányú mozgalomra. — Végül Horváth Gusztáv jegyző határozati javaslatot terjesztett elő, melyben a népgyűlés felhívja Debrecen város országos képviselőit, hogy az általános titkos választói jog törvényjavaslatának napirendre való kitűzését szorgalmazza. Ezután a gyűlés a Marseillesse eléneklésével véget ért.

— **Garázdá részeg,** Szabó János napszámos tegnap este valamelyik külső sori csapásokban kegyetlenül berugott. Hazafelé baktatása alatt harcias kedve támadt a derék magyarnak és az Árpádtéren nyakra-főre verte be az ablakokat, sőt egy helyütt a kaput is betörte és bemerészkedett az udvarra, hol nagy botrányt rendezett. Itt azonban nyakon csípték őkgilyelmét és bevitték a rendőrségre.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési festészeti és fényképnagyítási műterme **Piac utca 44. dr. Ujfalu-ház.** Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kávéházban.

Az Arany Bika kávéházban zenészen este cigányzene.

Norvégia — független állam.

— szept. 24.

A svéd-norvég válság Norvégia teljes diadalával végződött, amennyiben a karlsstadti konferencián, amelyen napokon át tárgyaltak a svéd és norvég megbízottak, a svédok elismerték a norvégek feltételeinek főbb pontját, amelynek értelmében Norvégia legfontosabb három határerődjét nem köteles lerombolni.

Norvégia megmutatta, hogy nem ijed meg a svédok kardcsörtetésétől és ennek az északi országnak példája bizonyosság arra nézve, hogy a nemzeti ügyet diadalra lehet vinni, ha megvan az összetartás.

A válságból most már válság lett és Norvégia szabadon rendelkezik. A norvégek olyan kormányformát választanak, amilyen nekik tetszik. Ha nem kapnak vállalkozót a norvég korona viselésére, akkor kikiáltják a köztársaságot.

Oszkár király nyilatkozata után immár bizonyos, hogy a Bernadotte-ház egyik tagja sem fog pályázni a norvég trónra és így bizonyos, hogy a norvégek Károly dán hercegnek fogják fölajánlani a koronát, ami fölújtaná azt a történelmi kapcsolatot, a melyik a dán és norvég nemzet közt fennállott és amelyiknek az első Bernadotte vetett véget. Erre az eshetőségre reményt nyult Nansen londoni küldetése, aki valószínűleg azon fáradozik, hogy Edvárd király révén nyerje meg Károly dán herceget. A herceg tudvalevőleg veje az angol királynak.

Ez a kérdés most már rövid időn belül el fog dőlni és a legközelebbi napok meghozzák a döntést, vajjon egygyel több királysága, vagy köztársasága lesz-e Európának.

A válság megoldásáról a következő táviratokat kaptuk:

Karlsstad, szeptember 24. A konferenciát tegnap este kevés hat óra után befejezték. Hivatalosan jelentik, hogy sikerült meg egyezésre jutni, amennyiben a svédok beleegyeztek a norvégek fő követelésébe, hogy három fontos határerődöt nem kell lerombolniuk. A jegyzőkönyvet a jövő hét elején Krisztianában és Stockholmban egyidejűleg teszik közzé.

Krisztiania, szeptember 24. A Morgenbladet és a Verdensgang Nansen Fritjof egy cikkét közlik, amelyben Naansen a vezető elutasítás mérsékletét dicséri a sovinizmussal szemben. Hogyha megalázó feltételekről szólanak, úgy meg kell gondolni, hogy Norvégia miat első és leglényegesebb feltételt, az unió felbontását állította fel. Ebbe a nagyobb Svédországnak is bele kellett nyugodnia. Sem megalázni, sem megaláztatni nem akarnak. Egy biztos választott bírósági szerződés sokkal jobb védelmet nyújt, mint várak. Végül felhívja Norvégia figyelmét arra, hogy jól gondolja meg, hogy most külügyi politikát kell üznie, melynek következményei Norvégia határain túl messzire kihatnak. Eppen ez okból a vezetést azoknak kell átengedni, kiknek nagy áttekintésük van.

SZÍNHÁZ.

M Ű S O R.

Hétfő, szept. 25. „Katalin”, operette.
Kedd, szept. 26. „A király mulat”, dráma.
Szerda, szept. 27. „János vitéz.”
Csütörtök, szept. 28. „Az erény utjai.”
Péntek, szept. 29. „Kornwillei harangok”, operette.
Szombat, szept. 30. „Faust”, opera.

* **Nebántsvirág.** Hervé bájos melódiai csendültek fel tegnap színházunkban. Zilahi Gyula társulatának énekes személyzete igen szerencsés körülmények közt elevenítette fel a *Nebántsvirág*ot, melynek címszerepében Főthy Frida nem mindennapi diadalt aratott. Kedves megjelenésével, temperamentumos, pajzán játékaival, üdén csengő hangjával s előkelő izlésre valló énekelődásával már az első jelenetekben a maga számára foglalta le a nézőtér teljes figyelmét. Finom csintalansággal adta elő a „Jani és Juci” és a Nagydobról szóló ismeretes kuplékat s gyönyörűen énekelte el a *Hárfa dalt*, annak cantabilisebb részleteiben hangjának kellemességével igazán meglepetést szerezve a közönségnek. — Rövid szerepében is tetszett *Pozsonyi Lanke*. Közvetlenül ható jóízűségével kivált a második felvonás összeséből a szingizgató szerepében Szalóki Dezső. *Polgár Sándor Celestint* játszotta, talán túlságos diszkrécióval, *Ternyey Lajos* pedig *Champlatró* szerepében járult hozzá a jó előadáshoz. — ty.

TÁVIRATOK.

A makói Kossuth-szobor.

Makó, szept. 24. Itt tegnap leplezték le óriási ünnepséggel keretében Kossuth Lajos szobrát. A leleplezési ünnepélyen Justh Gyula képviselőházi elnök és számos képviselő jelent meg. Justh Gyula a Ház koszoruját nagyhatalás beszéd kíséretében tette a szoborra.

Program beszéd.

Sátorajaujhely, szept. 24. Ma tartotta Buza Barna dr. sátorajaujhelyi választókerület függetlenségi párti képviselőjelöltje programbeszédét. A nagyszámú összegyűlt közönség előtt elsőnek Eötvös Károly, majd utána Mezőfy Béla, Benédek János, Farkasházy Zsigmond és Kun Arpád orsz. képviselők beszéltek, beszédekben a bécsi kihallgatás eredményével foglalkozva. Ezek után Buza Barna dr. tartotta meg nagy tetszéssel fogadott programbeszédét. Este bankett volt.

Szociálisták Bokányi ellen.

Ó Bacsé, szept. 24. A reggali istentisztelet után az összegyűlt templomi közönség előtt tartottak népgyűlést az újjászervezett szociálisták. A szónok, Magyar Gyula, beszédében erősen kikelt a Bokányi párt ellen, népmítóknak nevezvén azokat. Beszéde további folvámán azt fejtegeti, hogy a nemzeti követelményekkel egyidejűleg az általános titkos választói jogot is törvényhozási-lag kell rendezni.

Elsülyedt hajó.

Huelva, szept. 24. Az itteni kikötőben horgonyzó Georges Allens gőzösnek a Luigine gőzös nekiment. A Georges Allens elmerült.

Osztrákok a magyar választójog mellett.

Linz, szept. 24. Ma délelőtt Siegel községi tanácsos elnöklete alatt szociáldemokrata népgyűlés volt, amelyen mintegy 15000 személy vett részt. Skared (Bécs) Gautsch miniszterelnöknek a magyarországi választási reformkérdésében való állásfoglalásról beszélt és hevesen támadta a miniszterelnököt, a kormányt és az udvari kamarillát.

A kolera.

Berlin, szept. 24. A reggeli lapok jelentése szerint a kórházakban elküldöztetett tíz személy, a kik a kolerában elhalt halázzsal érintkeztek, teljesen egészségesek.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az őszi divat ujdonságai

Divat kelmék
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Ujdonsági különlegességek.

János viléz az én kedvencem.

Ertesítés.

A tisztelt színházlátogató közönség becses figyelmébe ajánlom az általom ujonnan berendezett

színházi cukrázdát és teljes buffot

hol mindig friss süteményeket, különböző cukorkák, frissítő italokat, Kugler Desserteket- továbbá poharanként sört, borfrücsöt, különböző bel- és külföldi aszaborok, pezsgőfrücsöt, likörök, híd felvágottat, sonkás zsemle, szencicsek stb. lesznek fölszolgálva.

Főtörekvésem a tisztelt közönséget minden tekintetben mérsékelt árak mellett kielégíteni, hogy ezáltal teljes megelégedésüket kiérdemeljem.

Becsés pártfogásért esedezve.

Tisztelettel

Budai Károly

cukrász.

Kontra Bob.

Japan Bomba.

Ping-Pong csemegé.**Ékszer különlegességek**

KIZARÓLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók**DEBRECEN Piac-utca 24 szám.**

Fehérló szálló épületében.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt**KÖNYVNYOMDA,**

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOKizlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.**HIRDETÉSEK**

a „SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.**ELŐFIZETESI ÁR:****Helyben:**Egész évre . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyed évre . . . . 3 kor.**Vidéken:**Egész évre . . . . 20 kor.
Fél évre . . . . . 10 kor.
Negyed évre . . . . 5 kor.